

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE, OE CELJE

EPIDEMIOLOŠKO SPREMLJANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI V REGIJI CELJE V LETU 2022

Letno poročilo

CELJE, februar 2023

Uspešno varovanje zdravja prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi zahteva sodelovanje in komuniciranje s strokovnjaki različnih strok in resorjev ter sodelovanje s širšo skupnostjo. Zato se zahvaljujemo vsem, ki sodelujete z nami.

Alenka Trop Skaza, Vesna Tominšek, Severin Nemeč Herkess, Anja Mikuž, Alenka Pelko, Tanja Babič

Spremljanje pojavljanja, razširjenosti in epidemioloških značilnosti nalezljivih bolezní (NB), ki so po Zakonu o NB obvezne za prijavo, so ena izmed pomembnih nalog območnih enot Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Spremljanje vključuje:

- spremljanje gibanja nalezljivih bolezní (sistematično zbiranje in analiziranje podatkov o prijavljenih nalezljivih boleznih in o smrtih zaradi nalezljivih bolezní),
- epidemiološko raziskovanje in razreševanje izbruhov (terensko poizvedovanje in izdelava poročil v primeru vsakega izbruha ali suma na izbruh ter pri nekaterih vrstah nalezljivih bolezní),
- zdravstveni nadzor nad klicenosci,
- spremljanje in izvajanje nadzora nad opravljanjem zdravstvenih pregledov oseb, ki so pod zdravstvenim nadzorom,
- organizacijo in nadzor nad preventivnim cepljenjem po imunizacijskem programu in samoplačniško, vključno s svetovanjem potnikom v mednarodnem prometu,
- antirabično dejavnost,
- vzgojno-izobraževalno dejavnost.

Na Celjskem je bilo v letu 2022 prijavljenih **122.019** primerov nalezljivih bolezní (Tabeli 1, 2). V teh podatkih niso upoštevani primeri AIDS-a, spolno prenosljivih bolezní, tuberkuloze, akutnih respiratornih okužb, pljučnic (MKB-10: J12, J14-18), posameznih primerov akutnih gastroenterokolitisev in dermatofitoz, kjer povzročitelj ni opredeljen.

Letna stopnja obolevnosti vseh nalezljivih bolezní je v letu 2022 znašala **3982/10.000** prebivalcev in je bila višja kot v letu 2021 (1640/10.000) in višja od petletnega povprečja (1349/10.000).

Najvišjo stopnjo obolevnosti smo v letu 2022 zabeležili v upravni enoti **Slovenske Konjice (4676/10.000)**, najnižjo pa v upravni enoti **Mozirje (3574/10.000)**.

V naši regiji smo v letu 2022 registrirali **82** večjih izbruhov nalezljivih bolezní, v katerih je obolelo **2673 oseb**. Število obolelih v izbruhih je bilo višje kot leta 2021, ko je v 63 izbruhih obolelo 831 oseb.

TABELA 1: GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI PO UPRAVNIH ENOTAH, REGIJA CELJE, 2022

	Brežice	Celje	Laško	Mozirje	Sevnica	Konjice	Šentjur	Šmarje	Velenje	Žalec	Skupaj
SALMONELOZA	4	9	8	5	2	6	2	8	10	9	63
GRIŽA	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
KAMPILOBAKTERIOZA	7	45	8	4	14	15	7	16	26	29	171
JERSINIOZA	0	0	2	0	0	0	0	0	1	1	4
DRUGI BAKTER. ENTEROKOL.	10	31	12	8	8	11	17	14	17	30	158
ROTAVIROZA	22	18	3	1	3	10	3	14	32	9	115
NOROVIROZA	5	57	191	9	4	7	10	4	11	16	314
DRUGI VIRUSNI ENTEROKOL.	4	3	0	2	1	3	3	3	3	4	26
AMEBOZA	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
DRUGE PROTOZOJSKE BOLEZNI	1	3	1	0	0	1	0	0	2	2	10
TULAREMIJA	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
LEPTOSPIROZA	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
LISTERIOZA	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
TETANUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
ŠKRLATINKA	0	8	5	0	3	3	32	1	6	7	65
STREPT. FARINGITIS	1	3	0	0	3	0	3	1	5	2	18
STREPT. TONZILITIS	3	21	5	0	6	0	1	5	3	48	92
NORICE	15	114	121	10	204	72	254	88	42	140	1060
HERPES ZOSTER	3	17	16	2	7	31	26	4	13	30	149
MONONUKLEOZA	1	6	0	0	1	3	1	3	4	3	22
GRIPA	32	71	9	9	28	29	17	34	39	50	318
COVID-19	8735	23552	6870	5747	7308	10512	8936	13382	17045	16873	118960
INVAZIVNE PLJUČNICE	0	2	1	0	0	1	1	1	1	2	9
ERIZIPEL (ŠEN)	1	2	1	1	0	18	8	3	0	8	42
SEPSA	2	8	4	2	3	6	4	4	15	5	53
MENINGOKOKNI MENINGITIS	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
BAKT. MENINGITIS	0	2	0	0	1	0	2	2	0	0	7
SEROZNI MENINGITIS	0	0	0	0	1	1	0	3	2	1	8
ZOSTER MENINGITIS	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
VARIČELNI MENINGITIS	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
DRUGE VRSTE MENINGITIS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
KLOPNI MENINGITIS	0	0	1	1	0	4	1	0	2	0	9
LYME BORELIOZA	8	23	9	3	16	29	37	7	21	45	198
ATROFIČNO VNETHJE UDOV	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
HEPATITIS A	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	4
HEPATITIS B	0	2	0	0	1	1	0	0	3	0	7
HEPATITIS C	1	3	1	0	0	0	0	0	0	1	6
MIKROSPORIJA	0	6	1	2	0	2	0	0	1	6	18
GARJAVOST	0	14	1	1	1	1	3	3	8	5	37
LEGIONARSKA PLJUČNICA	1	6	1	0	2	0	3	1	4	6	24
MALARIJA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2

TOKSOPLAZMOZA	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
CISTICERKOZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
TRIHURIOZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
ENTEROBIOZA	2	0	4	0	0	0	2	0	0	0	8
DRUGE BAKTERIJSKE BOLEZNI	1	6	0	0	1	2	1	2	2	3	18
MPOX	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
SKUPAJ	8862	24041	7275	5809	7619	10769	9375	13606	17320	17343	122019
MORBIDITETA / 10000 PREBIVALCEV	3654.4	3710.0	4222.3	3574.8	4154.3	4676.1	4625.1	4194.2	3781.7	4031.4	3982.0

TABELA 2: GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI, REGIJA CELJE, LETO 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Povprečje 2018-2022
ENTEROKOLITIS	360	0	0	0	0	72
SALMONELOZA	42	86	43	25	63	51,8
KAMPILOBAKTERIOZA	182	188	183	160	171	176,8
JERSINIOZA	7	4	8	7	4	6
GRIŽA	3	3	0	2	2	2
DRUGI BAKTER. ENTEROKOL.	235	210	164	159	158	185,2
ATI	2	1	0	1	0	0,8
ROTAVIROZA	75	98	31	21	115	68
NOROVIROZA	65	236	138	122	314	175
DRUGI VIRUSNI ENTEROKOL.	236	43	22	23	26	70
HEPATITIS A	4	0	1	0	4	1,8
PROTOZOJSKE ČREV.BOL.	18	19	13	18	10	15,6
ENTEROBIOZA	486	44	25	3	8	113,2
ŠKRLATINKA	180	176	44	16	65	96,2
STREPT. TONZILITIS	852	205	121	4	92	254,8
STREPT. FARINGITIS	289	16	28	7	18	71,6
HERPES ZOSTER	465	373	252	164	149	280,6
NORICE	850	1156	599	347	1060	802,4
INVAZIVNE PLJUČNICE	22	11	8	8	9	11,6
MONONUKLEOZA	53	89	28	27	22	43,8
GRIPA	414	878	689	2	318	460,2
COVID-19	0	0	20102	48708	118960	37554
ERIZIPEL (ŠEN)	143	146	78	33	42	88,4
SEPSA	152	145	135	109	53	118,8
MENINGOKOKEMIJA	4	3	0	0	2	1,8
BAKT. MENINGITIS	5	4	2	3	7	4,2
SEROZNI MENINGITIS	11	13	1	4	8	7,4
ZOSTER MENINGITIS	0	4	18	0	1	4,6
VARIČELNI MENINGITIS	0	3	1	2	2	1,6
MENINGITIS/ENCEFALITIS neopredeljen	1	0	0	7	0	1,6

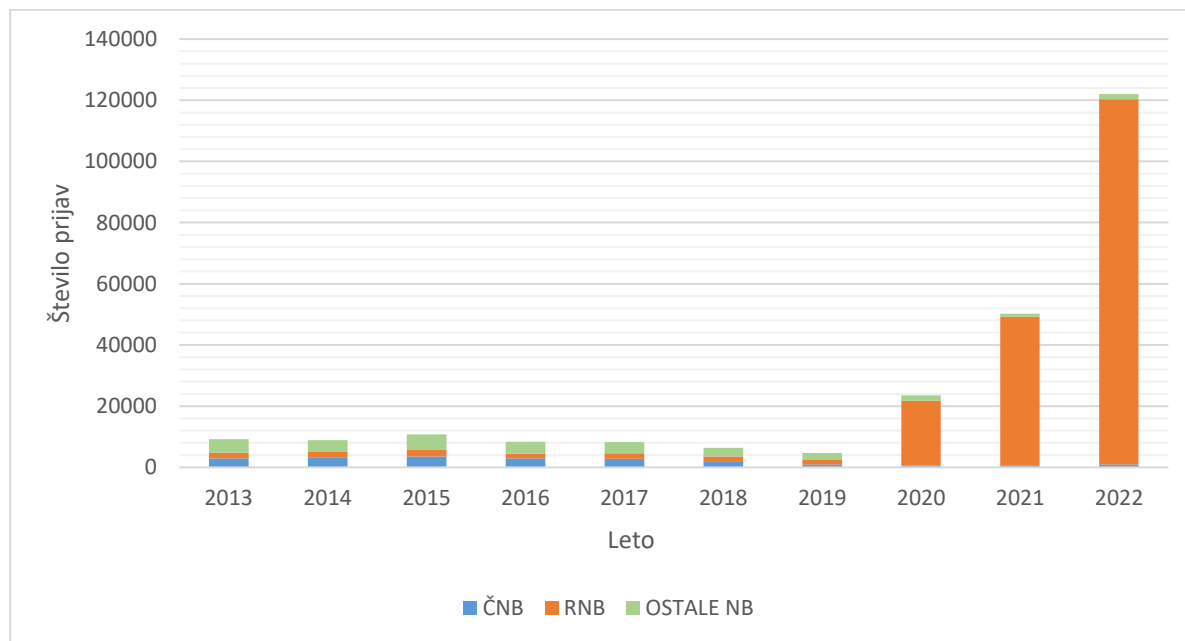
Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezní v regiji Celje v letu 2022

DRUGE VRSTE MENINGITIS	0	2	1	0	1	0,8
KLOPNI MENINGITIS	13	10	13	6	9	10,2
LYME BORELIOZA	804	365	686	178	198	446,2
ATROFIČNO VNETHJE UDOV	0	3	3	5	2	2,6
HEPATITIS B	6	9	2	4	7	5,6
HEPATITIS C	5	8	4	2	6	5
HEPATITIS E	0	2	1	0	0	0,6
OSLOVSKI KAŠELJ	24	13	3	1	0	8,2
TETANUS	0	1	0	0	1	0,4
MIKROSPORIJA	38	33	26	31	18	29,2
GARJAVOST	67	40	11	24	37	35,8
TULAREMIJA	0	1	0	0	1	0,4
BRUCELOZA	0	1	0	0	0	0,2
LEPTOSPIROZA	7	27	4	3	3	8,8
TOKSOPLAZMOZA	5	2	0	5	1	2,6
LEGIONARSKA PLJUČNICA	35	36	19	11	24	25
HEMORAGIČNA MRZLICA	0	13	4	7	0	4,8
MALARIJA	1	1	0	1	2	1
ZAHODNONILSKA VROČICA	1	0	0	0	0	0,2
VROČICA Q	1	0	0	0	0	0,2
TRIHURILOZA	1	0	0	0	1	0,4
EHINOKOKOZA	2	2	0	2	0	1,2
CISTICERKOZA	1	1	1	0	1	0,8
AMEBOZA	1	0	0	0	1	0,4
LISTERIOZA	0	2	0	0	2	0,8
CJB	1	3	1	0	0	1
TOKSOKARIOZA	0	0	0	1	0	0,2
RIKECIOZA neopredeljena	2	0	0	1	0	0,6
DRUGE BAKTERIJSKE BOLEZNI	7	9	2	9	18	9
MPOX	0	0	0	0	3	0,6
SKUPAJ	6171	4738	23515	50273	122019	41343,2
MORBIDITETA / 10000 PREBIVALCEV	201.4	154.6	767.4	1640.6	3982.0	1349.2

*Enterokolitov neznanega povzročitelja v letu 2020 in naprej nismo več beležili zaradi sprememb pojasnjenih na začetku (vnos samo etiološko pojasnjenih GIT)

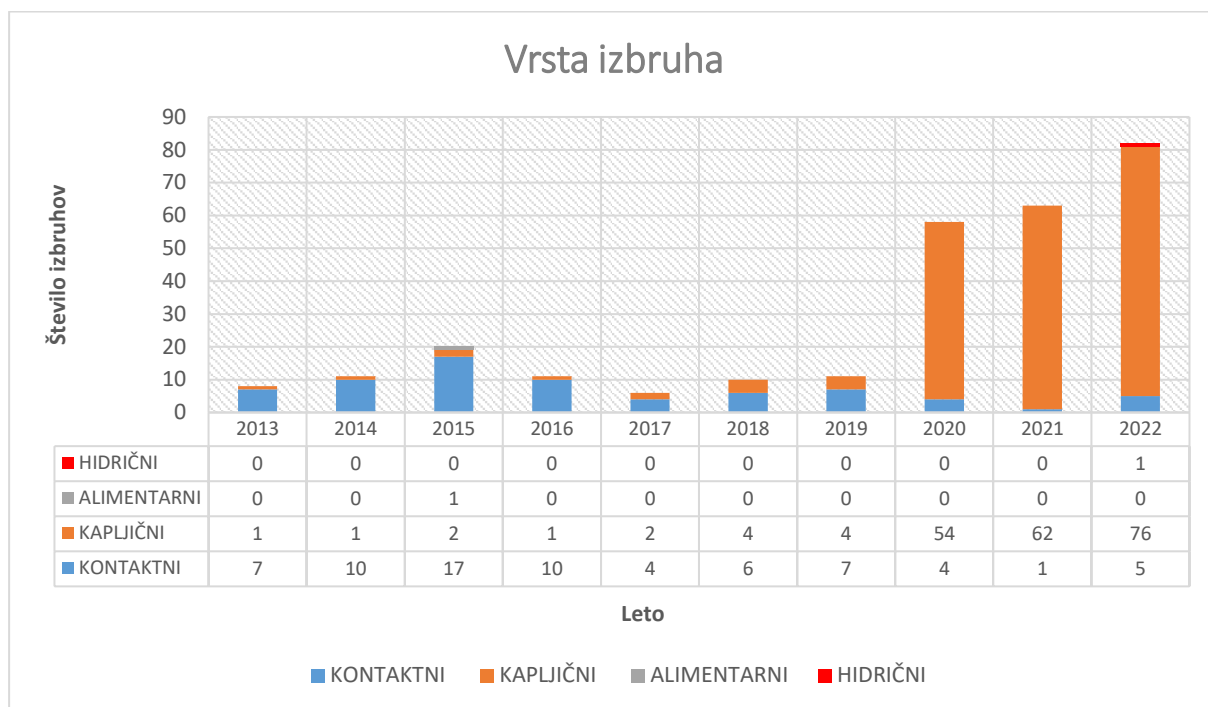
GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI V LETIH 2013 DO 2022

Število prijav nalezljivih bolezní se v zadnjih 10-ih letih giblje od 9242 (v letu 2013) do 122.019 (v letu 2022). Zabeleženo število prijav je bilo zaradi covid-19 v letu 2022 višje od desetletnega povprečja. Respiratorne nalezljive bolezni (RNB) predstavljajo v letu 2022 povprečno 98.0 % vseh prijav nalezljivih bolezní, črevesne nalezljive bolezni (ČNB) pa predstavljajo povprečno 0.7 % vseh prijav (Histogram 1).

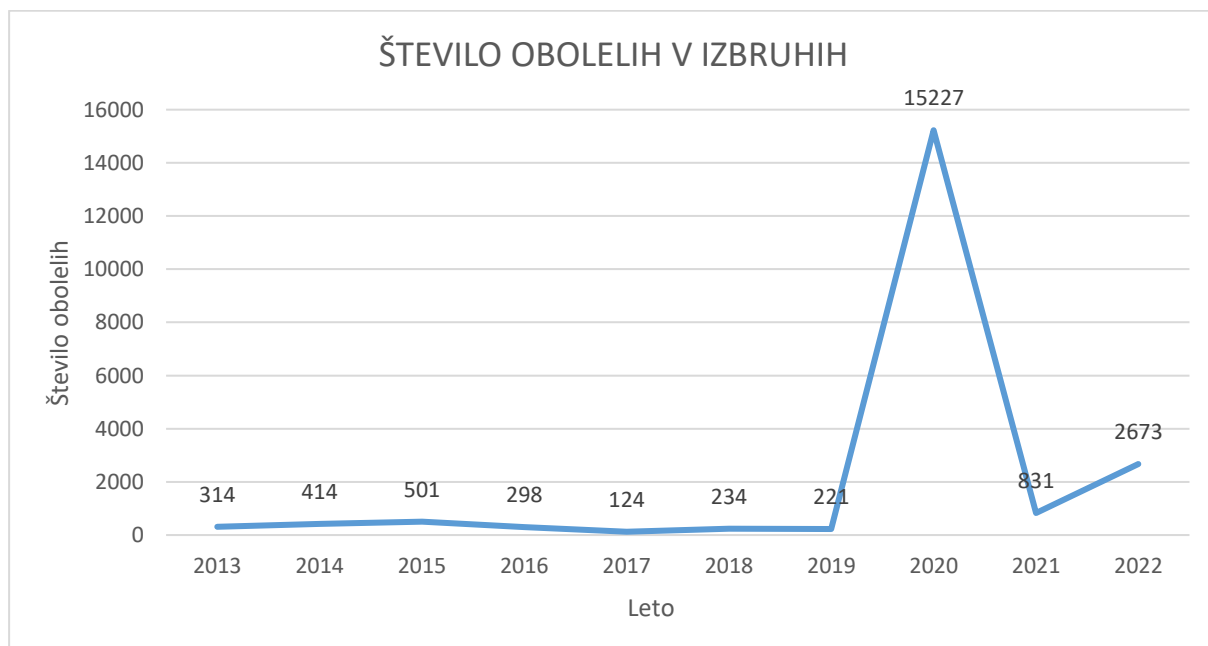
HISTOGRAM 1: GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI V REGIJI CELJE V LETIH OD 2013 DO 2022

V preteklem desetletju smo zabeležili 280 izbruhov nalezljivih bolezní. Največ je bilo kapljičnih (207) in kontaktnih kontaktnih izbruhov (71). V zadnjih desetih letih smo obravnavali en alimentarni izbruh in v letu 2022 norovirusni hidrično kontaktni izbruh. V primerjavi z letom 2021 smo v letu 2022 zabeležili več izbruhov NB na račun povečanega števila obolelih zaradi covid-19 (Histogram 2). V izbruhih je v opazovanem obdobju obolelo skupaj 20.837 oseb, stopnja obolevnosti je bila 680/10.000 prebivalcev. Največ oseb je obolelo v letu 2020 (15.227), najmanj pa v letu 2017, ko je zbolelo 124 oseb (Histogram 3).

HISTOGRAM 2: ŠTEVILO IN VRSTE IZBRUHOV NB V REGIJI CELJE V OBDOBJU OD 2013 DO 2022

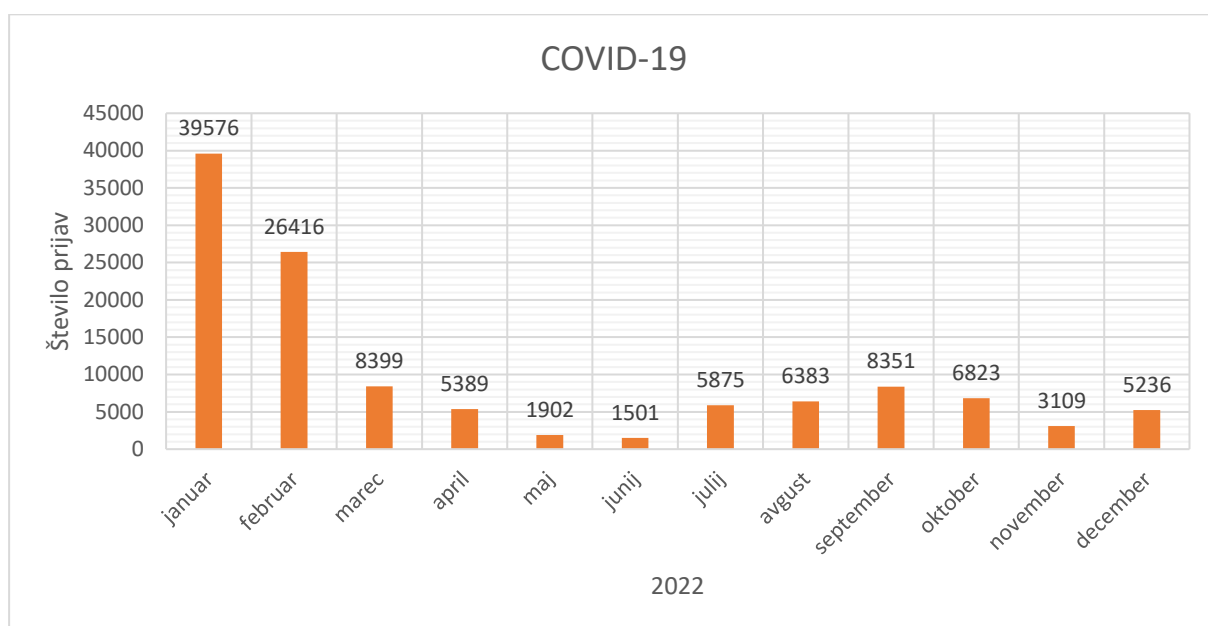
HISTOGRAM 3: ŠTEVILO OBOLELIH V IZBRUIH NB CELJE V OBDOBJU OD 2013 DO 2022

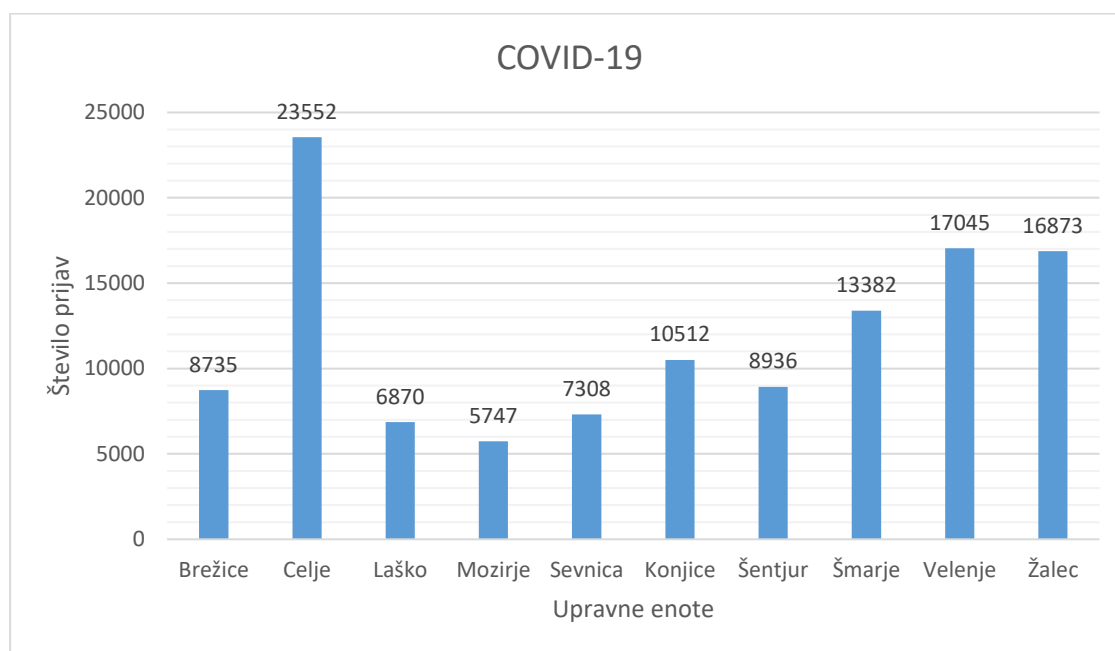
RESPIRATORNE NALEZLJIVE BOLEZNI

V letu 2020 smo se v Sloveniji srečali z novo boleznijo, covid-19. Prvi primer smo zabeležili 4. marca 2020. 12. marca 2020 je bila v Sloveniji prvič razglašena epidemija covida-19. Novonastale razmere so zahtevale angažiranost vsakega posameznika. Vpeljani so bili različni pristopi in ukrepi z namenom obvladovanja širjenja nalezljive bolezní, ki so spremenili delovanje celotne družbe. Posledice covida-19 se tako kažejo na številnih področjih, z raznoraznimi intervencijami pa se jih skuša omiliti. V letu 2022 smo nadaljevali s spremljanjem bolezní covid-19, število obolelih je bilo veliko. V celjski regiji smo v letu 2022 zaznali 118.960 potrjenih primerov okužbe s SARS-CoV-2 (Histograma 4 in 4.1.).

HISTOGRAM 4: ŠTEVILO OBOLELIH PO MESECIH S COVID-19 V REGIJI CELJE V LETU 2022

HISTOGRAM 4.1.: ŠTEVILO OBOLELIH PO UPRAVNIH ENOTAH S COVID-19 V REGIJI CELJE V LETU 2022

ČREVESNE NALEZLJIVE BOLEZNI

Med črevesne nalezljive bolezni uvrščamo obolenja, ki jih povzročajo različni povzročitelji. V zadnjem desetletju je bilo prijavljenih največ enterokolitsov, pri katerih povzročitelj ni bil ugotovljen. Na podlagi Uredbe o varstvu podatkov teh enterokolitsov več ne evidentiramo v bazo prijavljenih nalezljivih bolezní.

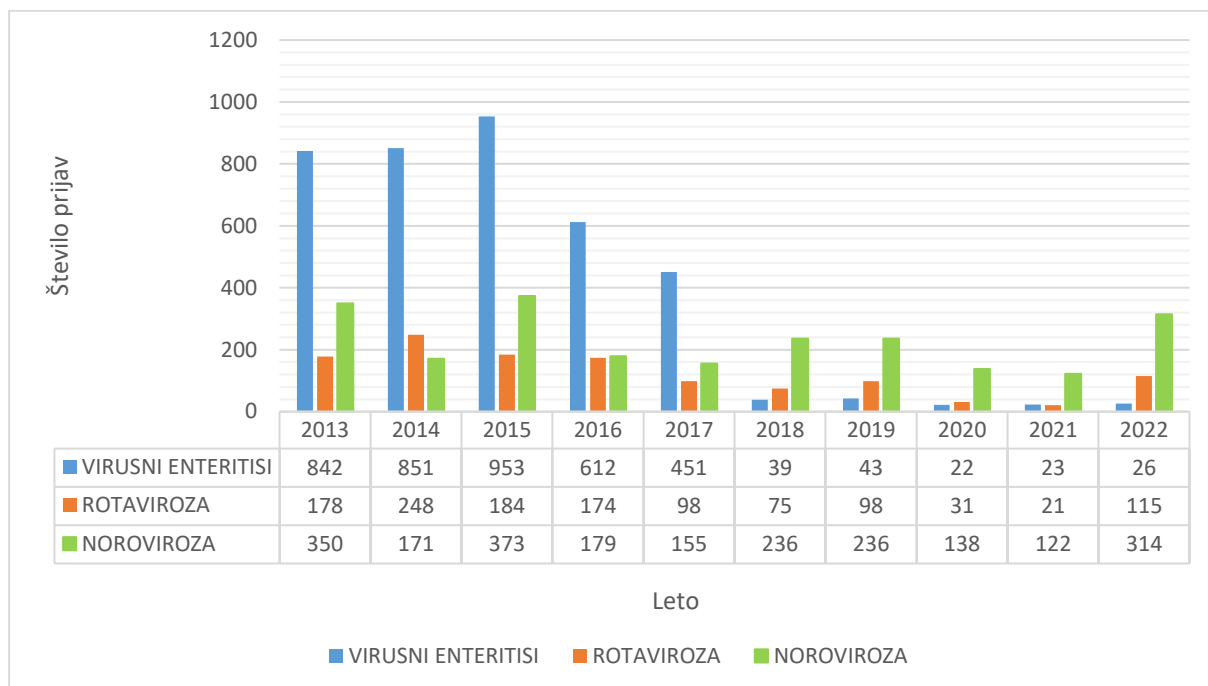
V letu 2022 je bilo največ prijavljenih noroviroz (314), sledijo kampilobakterioze (171). Število prijavljenih salmoneloz je bilo 63; najpogosteje je bila iz blata obolelih in asimptomatsko okuženih izolirana *S. enteritidis*. Največje število salmoneloznih obolenj smo zabeležili v letu 2019 (86), najmanj pa v letu 2021 (25).

Vsi ti podatki ne odražajo dejanskega stanja črevesnih NB, saj je ponekod prijavljanje neredno, mikrobiološka laboratorijska diagnostika ugotavljanja povzročiteljev pa opuščena. Prav tako pa prihaja do manjšega števila prijav zaradi varovanja osebnih podatkov, ki ga ureja evropska zakonodaja, saj prijava posameznih primerov akutnih gastroenterokolitsov, kjer povzročitelj ni opredeljen, v Sloveniji ni več obvezna.

ČREVESNI VIRUSNI ENTERITISI

Noroviroza je zelo nalezljiva črevesna bolezen, ki jo povzročajo norovirusi. Prenaša se s tesnim stikom med ljudmi, preko okužene hrane in vode ali z dotikanjem onesnaženih površin.

Rotaviroza je črevesna nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo rotavirusi. Pogosto se pojavlja v obliki izbruhov v vrtcih, domovih za starejše občane, bolnicah in povsod, kjer se zadržuje večje število ljudi. **DRUGI VIRUSNI ENTERITISI** najpogostejši povzročitelji virusnih enteritsov so adenovirusi, sapovirusi in astrovirusi (Histogram 5).

HISTOGRAM 5: GIBANJE VIRUSNIH ENTEROKOLITISOV, ROTAVIROZ IN NOROVIROZ V CELJSKI REGIJI V OBDOBJU OD 2013 DO 2022**Preprečevanje širjenja virusnih črevesnih nalezljivih bolezní:**

- Pravilna higiena rok (pravilno umivanje z milom in tekočo vodo, posebno po opravljanju potrebe, menjavi pleníc, pred jedjo ter pred in med pripravo hrane).
- Pri pripravi in shranjevanju živil pazimo, da ne pride do navzkrižnega onesnaženja živil z mikroorganizmi. Živila z ostanki zemlje (krompir, korenje...) shranjujemo ločeno od ostalih živil. Kuhinjske deske, nože, ostale pripomočke uporabljamo ločeno za surova in že kuhana, gotova živila.
- Toplotna obdelava živil naj bo pravilna in zadostna. Sveže sadje in zelenjavo pred uporabo temeljito očistimo in operemo.
- Večino zdravju škodljivih mikroorganizmov, potencialno prisotnih v živilih, uničimo s temperaturo nad 70° C.
- Za pitje in pripravo živil uporabljamo le varno pitno vodo iz nadzorovanih vodnih virov oziroma vodovodnih sistemov.
- Redno čiščenjem in vzdrževanjem sanitarnih in drugih potencialno onesnaženih prostorov in/ali površin.
- Mokro čiščenje in dezinfekcija onesnaženih površin in prostorov ter pogostejše prezračevanje prostorov (večkrat na dan).
- Uporabljene plenice in ostale krpe, umazane z izločki, je potrebno odstranjevati z odlaganjem v plastične vrečke, ki jih je potrebno dobro zatesniti.
- Otroci, ki imajo drisko in/ali bruhanje ne smejo obiskovati vrtca ali šole – v ustanovo se smejo vrniti po preteku 48 ur od zadnjega bruhanja in/ali driske.

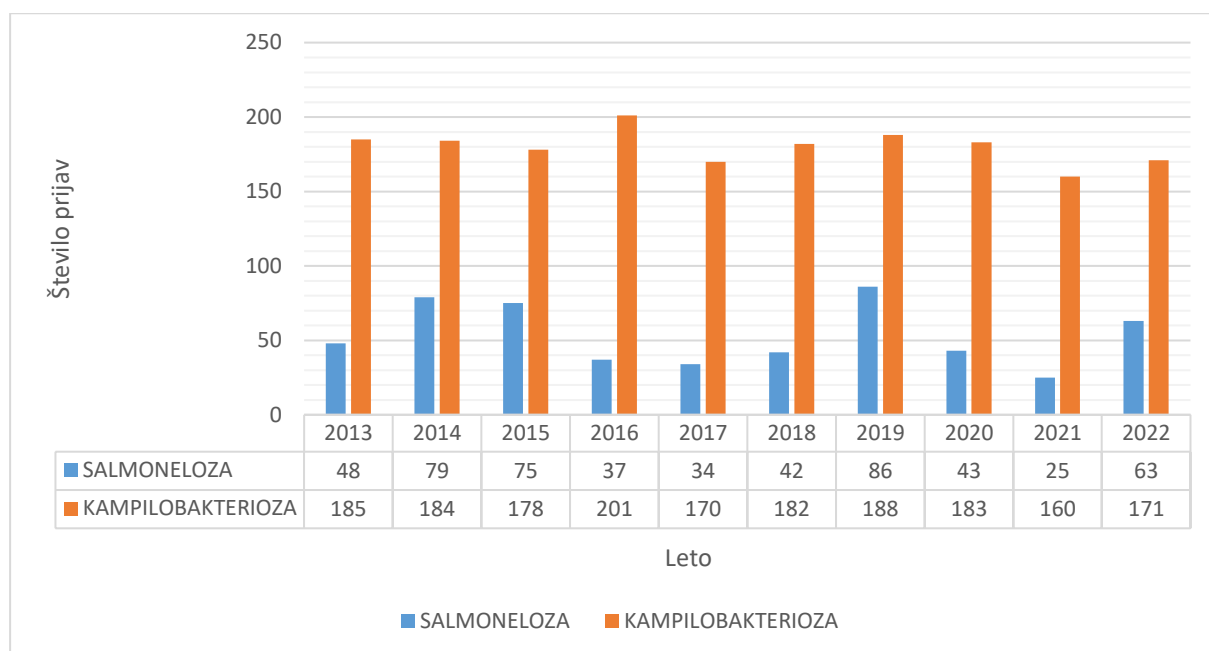
ČREVESNI BAKTERIJSKI ENTERITISI

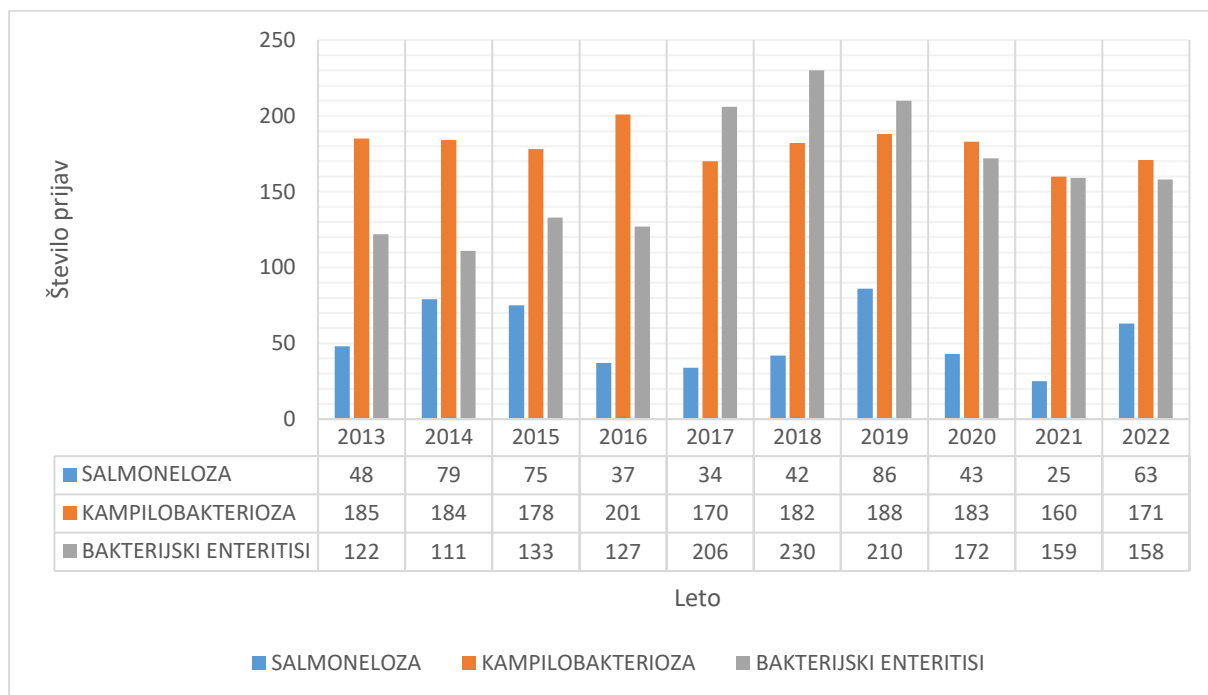
Kampilobakterioza je črevesna nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo bakterije *Campylobacter*. Razširjena je po vsem svetu, v državah EU je najpogosteje prijavljena zoonoza (Histogram 6).

Salmoneloza je črevesna nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo bakterije *Salmonella*, razširjena je po vsem svetu (Histogram 6).

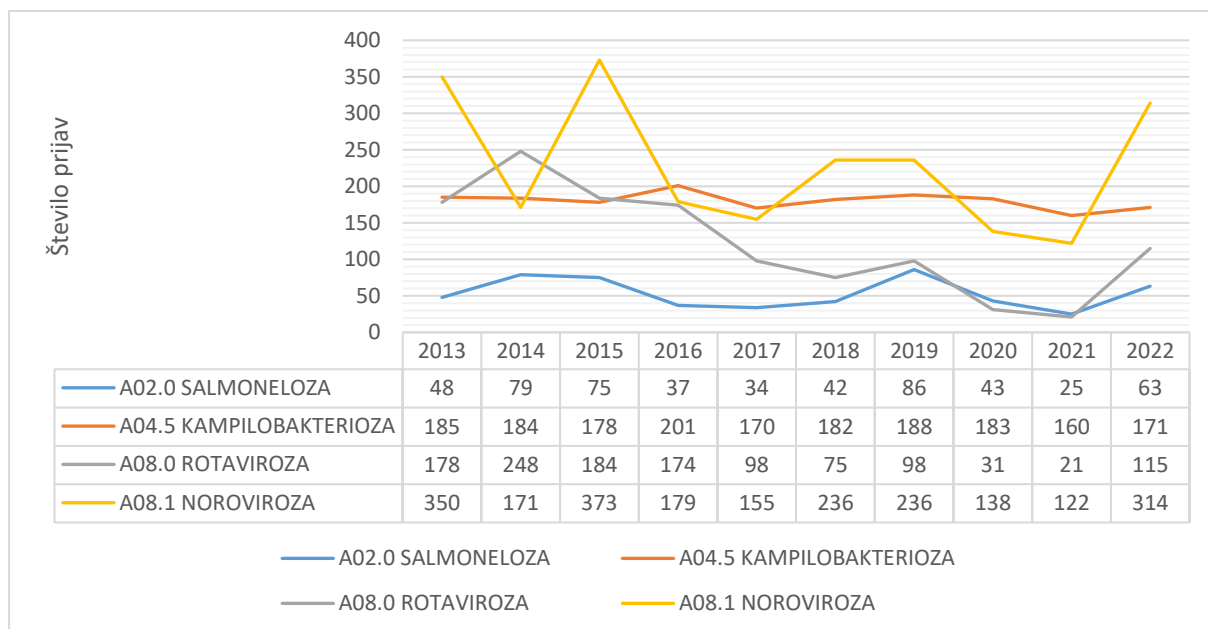
Drugi bakterijski enteritisi: najpogostejši povzročitelji bakterijskih enteritsov so bakterije *Escherichia coli*, *Clostridium difficile* in druge opredeljene bakterije. Primerjava obolenj s kampilobaktri, salmonelami in drugimi bakterijskimi enteritisi je prikazana na sliki 7 (Histogram 7).

HISTOGRAM: GIBANJE SALMONELOZ IN KAMPILOBAKTERIOZ V CELJSKI REGIJI V OBDOBJU OD 2013 DO 2022

HISTOGRAM 7: GIBANJE SALMONELOZ, KAMPILOBAKTERIOZ IN BAKTERIJSKIH ENTERITISOV V CELJSKI REGIJI V OBDOBJU OD 2013 DO 2022

Na Histogramu 8 je prikaz primerjave med številom opredeljenih virusnih in bakterijskih enterokolitiso.

HISTOGRAM 8: GIBANJE OPREDELJENIH VIRUSNIH IN BAKTERIJSKIH ENTEROKOLITISOV V CELJSKI REGIJI V OBDOBJU OD 2013 DO 2022

BOLEZNI, KI JIH PREPREČUJEMO S CEPLJENJEM

NORICE

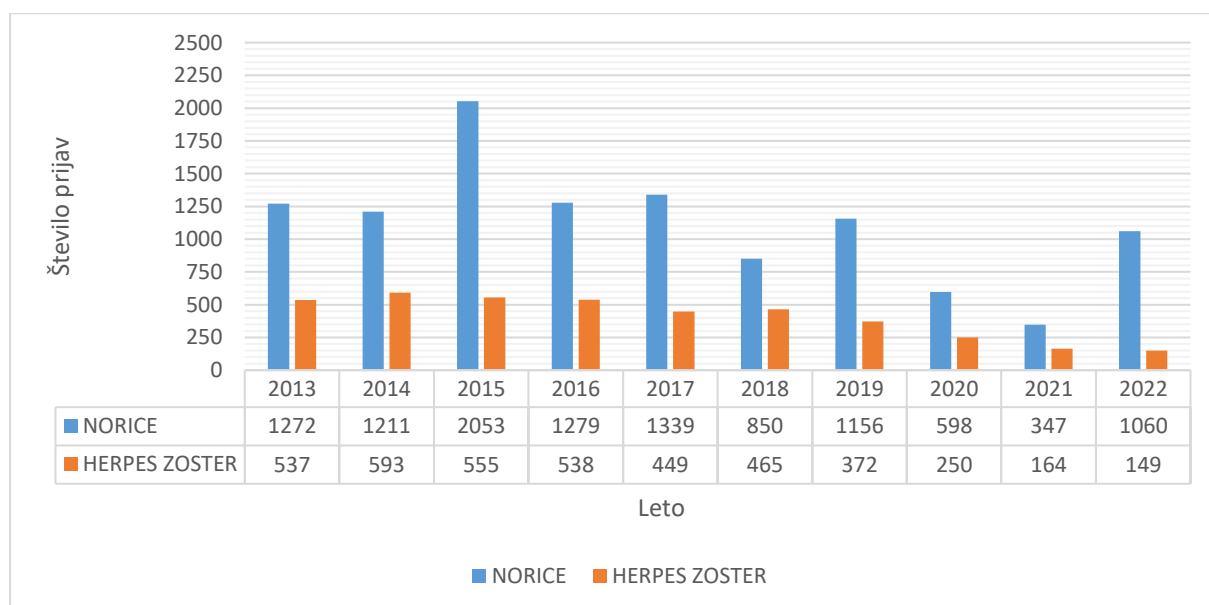
Norice so virusna nalezljiva bolezen, ki jo povzroča virus varicella-zoster (VZV), ki ga uvrščamo v družino herpes virusov. Edini gostitelj virusa je človek. Norice so razširjene po vsem svetu. Okužba se prenaša s kužnimi kapljicami in po zraku ter preko rok, ki so onesnažene z izločki bolnika. Večina ljudi okužbo preboli v otroškem obdobju. Pri sicer zdravih otrocih je praviloma lahka bolezen. Povprečna inkubacija je od 14 do 16 dni. Značilna znaka sta zvišana telesna temperatura in pojav mehurčastega izpuščaja na koži, po sluznicah ustne votline, spolovila in na lasišču. Odrasli, ki zbolijo za noricami, imajo precej težjo obliko bolezni – pojavijo se zapleti kot so pljučnica, vnetje možganskih ovojnic in možganovine. Po prebolelih noricah je imunost za norice trajna. Norice se lahko ponovijo izjemoma in le pri bolnikih z močno okrnjeno imunostjo.

Virus, ki je povzročil norice, ostane prisoten v telesu celo življenje in se lahko aktivira kasneje ter povzroči pasovec oz. herpes zoster.

PASOVEC (HERPES ZOSTER)

Pasovec je posledica aktivacije virusa varicela zoster (VZV). Običajno se pojavlja pri starejših oziroma pri osebah z imunsko pomankljivostjo. VZV se največkrat aktivira ob padcu imunosti. Kožni mehurji se pojavijo največkrat na prsnem košu, redkeje na obrazu. Spremlja jih bolečina različne intenzivnosti. Virus varicela zoster je prisoten v mehurčkih sprememb bolnika s pasovcem. Možno je, da bi se ob tesnem stiku (običajno znotraj družine), VZV prenesel na družinskega člana, ki še ni bil nikoli okužen s tem virusom oziroma ni prebolel noric. Ob prebolevanju pasovca so možni zapleti (razsoj virusa ali generaliziran pasovec, vnetje možganskih ovojnic in možganovine, vnetje žil centralnega živčnega sistema) (Histogram 9).

HISTOGRAM 9: GIBANJE PASOVCA – HERPES ZOSTER IN NORIC V CELJSKI REGIJI V OBDOBJU OD 2013 DO 2022

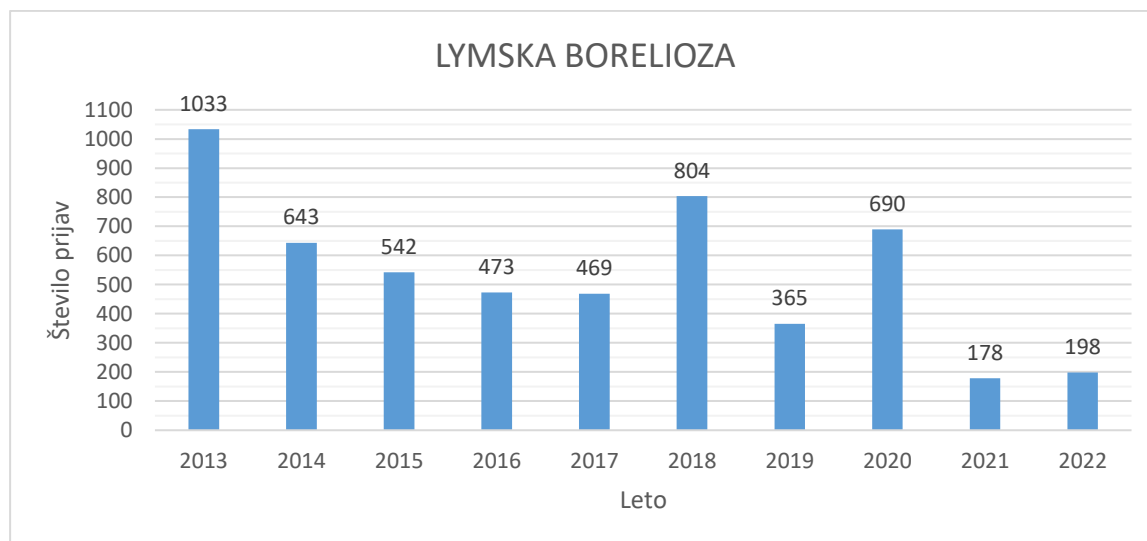

BOLEZNI, KI JIH PRENAŠAJO ČLENONOŽCI

LYMSKA BORELIOZA

V letu 2022 smo zabeležili 198 primerov lymške borelioze, kar je več leta 2021, ko jih je bilo 178.. Bakterije se prenesajo na človeka z ugrizom okuženega klopa iz rodu *Ixodes*. Lymška borelioza se pojavlja preko celega leta, vendar je najpogostejša od februarja do novembra. Mile zime in vlažne pomladi vplivajo na populacijo kloпов. Boreliozo največkrat povezujemo z značilnimi spremembami na koži v obliki erythema migrans. Kožna sprememba je lahko ena sama ali pa jih je več na različnih delih telesa (Histogram 10).

HISTOGRAM 10: GIBANJE LYMSKE BORELIOZE NA CELJSKEM V LETIH OD 2013 DO 2022

KLOPNI MENINGOENCEFALITIS (KME)

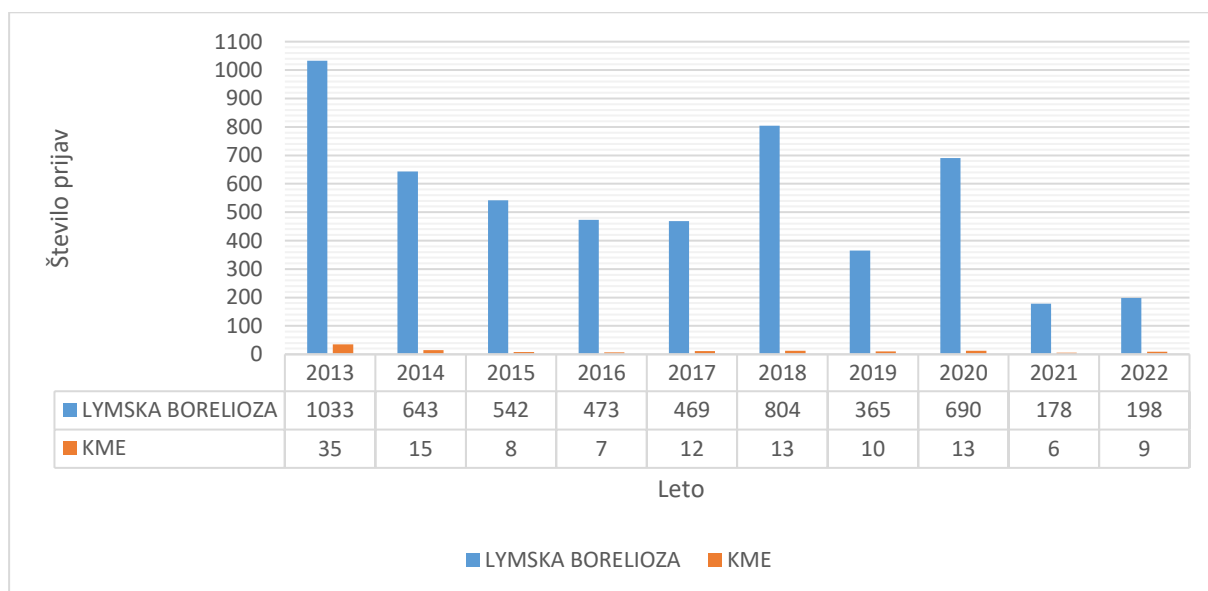
V letu 2022 smo zabeležili 9 primerov klopne meningoencefalitisa (KME), kar je več kot leta 2021 (6) (Histogram 11).

KME je virusna bolezen osrednjega živčevja, ki se prenaša z ugrizom okuženega klopa. Ogroža predvsem ljudi, ki se v obdobju aktivnosti kloпов zadržujejo v naravnih žariščih bolezní. V Evropi je znanih veliko naravnih žarišč KME, posebej v osrednji in vzhodni Evropi, Skandinaviji in baltskih državah. Slovenija spada med države z najvišjo obolevnostjo za KME. Bolezen lahko pusti trajne posledice, kot so glavobol, zmanjšana delovna sposobnost, zmanjšana sposobnost koncentracije, pareze pa tudi ohromelost. KME je redko lahko tudi smrtna bolezen (1-2 odstotka odraslih bolnikov) (Histogram 11, 12).

HISTOGRAM 11: GIBANJE KME NA CELJSKEM V LETIH OD 2013 DO 2022

HISTOGRAM 12: PRIMERJAVA GIBANJA LYMSKE BORELIOZE IN KME NA CELJSKEM V LETIH OD 2013 DO 2022

UKREPI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA NALEZLJIVIH BOLEZNI

Epidemiološka služba je izvajala naslednje ukrepe za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezní:

- spremljanje gibanje nalezljivih bolezní (sistematično zbiranje in analiziranje podatkov o prijavljenih nalezljivih boleznih, gibanju, trendih),
- epidemiološko raziskovanje in razreševanje izbruhov in epidemij (terensko poizvedovanje in izdelava poročil v primeru vsake epidemije ali suma na epidemijo ter pri nekaterih vrstah nalezljivih bolezní),
- odvzem kužnin za laboratorijsko diagnostiko in identifikacijo povzročiteljev v nalezljivih boleznih,
- svetovanje dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije,
- zdravstveni nadzor nad klicenosci,
- spremljanje in izvajanje nadzora nad opravljanjem zdravstvenih pregledov oseb, ki so pod zdravstvenim nadzorom,
- koordinacija nad rutinskimi cepljenji po imunizacijskemu programu,
- antirabično dejavnost,
- vzgojno izobraževalno dejavnost.

Epidemiološka služba je spremljala gibanje nalezljivih bolezní, analizirala epidemiološko situacijo v regiji ter v zvezi s tem opravljala vse potrebne evidence in poročila. Sproti je o ugotovitvah in predlaganih ukrepih obveščala zdravstvene organe v regiji, zasebne zdravstvene delavce, območne enote ostalih regij NIJZ, ter inšpekcijske organe v regiji in v državi. Ob pojavu izbruhov nalezljivih bolezní ali ob sumu nanje smo takoj pristopili k epidemiološki raziskavi vzrokov, razširjenosti pojava ter predlagali ukrepe za omejevanje epidemičnega pojavljanja bolezní. Osebe, družine ali kolektivi, ki so bili pod zdravstvenim nadzorom, so bili pisno obveščeni o resnosti razmer in so dobili navodila za preprečevanje širjenja okužb. Bolniki s covid-19 so dobili navodila in informacije glede bolezní, prav tako njihovi kontakti, pri katerih bi lahko prišlo do okužbe.

Ob vseh aktivnostih je epidemiološka služba ves čas opravljala tudi zdravstveno vzgojno delo, kot enega izmed temeljnih ukrepov za preprečevanja širjenja nalezljivih bolezní. Največji poudarek je bil na individualni vzgoji, prav tako smo preko sporočil za medije javnosti posredovali pomembna javnozdravstvena sporočila.

V letu 2022 smo na Celjskem zabeležili 122.019 prijav nalezljivih bolezní, kar je več od petletnega povprečja. Med najpogostje prijavljenimi boleznimi je bil COVID-19 (118.960), norice (1060), noroviroza (314), borelijoza lyme (198) in kampilobakterioza (171).

V dinamiki prijav nalezljivih bolezní je potrebno upoštevati prenehanje prijavljanja določenih nalezljivih bolezní v letu 2018 in 2019, kar ima za posledico manjše število vseh prijavljenih nalezljivih bolezní. Sprememba v prijavljanju vpliva tudi na zaporedje najpogosteje prijavljenih diagnoz.